

JOSEP MARIA
DACOSTA

Articlista
i empordanòleg

CRÒNICA

ARNALD PLUJÀ PRESENTA EL LLIBRE DE COLERA

Arnald Plujà, l'investigador del cap de Creus, ha publicat enguany tres llibres: el quadern de la «Revista de Girona» dedicat a *Colera*, el volum *Sant Onofre, Palau-saverdera -història i tradicions-* i *El Cap de Creus al principi del segle XX, segons les conferències del Dr. Antoni Bartumeus*. Aquest prolífic autor presentarà el llibre *Colera* el dissabte 12 de juliol a les 8 del vespre al local social del Trull.

Arnald Plujà havia estat mestre a l'escola de Colera i participà activament en els treballs de millora d'aquest centre educatiu. A més de professor, Plujà és un investigador incansable que tant es capbussa en els fons marins del cap de Creus com busseja en l'arxiu de la Corona d'Aragó per trobar aquells textos, aquelles citacions que fan dels seus llibres uns documents únics, excepcionals i totalment recoma-

nables. A més, des de fa molts anys entrevista i fotografia els habitants dels masos, per tal de documentar de forma més completa les seves obres.

El volum *Colera* ha estat per a ell un repte molt important, ja que el municipi es constitueix al segle XVIII i la documentació històrica del seu arxiu fou cremada. Això no impedeix que Plujà hagi elaborat una obra imprescindible per a la historiografia local. Tanmateix s'ha de remarcar el treball important en la recerca de fotografies antigues, una constant de qualitat en la bibliografia d'Arnald Plujà.

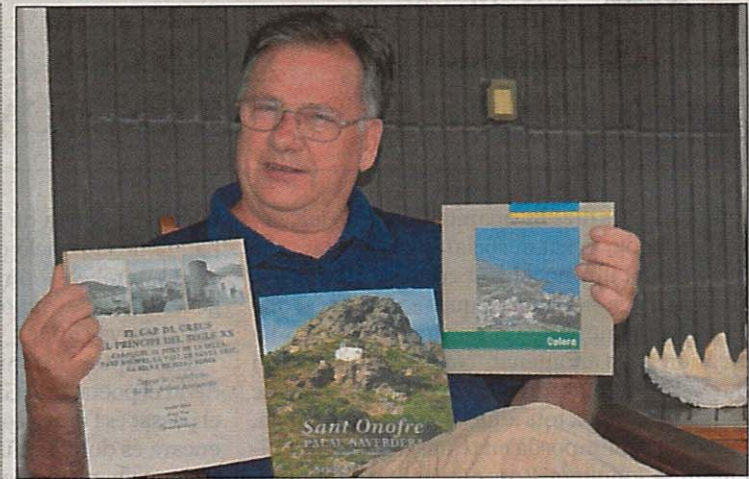
Pel que fa a l'ermita de Sant Onofre, Plujà ha publicat un recull històric que és un encàrrec per completar la història de Palau-saverdera, municipi del qual el mateix autor ha publicat altres títols. Com és obvi, la capella de Sant Onofre és un espai molt estimat pels palauencs, els quals han invo-

«Aquest prolífic autor
presentarà el llibre *Colera*
el dissabte 12 de juliol,
a les 8 del vespre,
al local social del Trull»

cat aquest sant per demanar-li pluges i curacions i, a la vegada, li han dedicat tota mena d'elogis, comparant l'ermita amb un "blanquíssim niu d'oreneta penjat en un relleix de la muntanya". Des de la plana empordanesa, la capella de Sant Onofre és aquell punt blanc que hi ha a sota del castell de Sant Salvador de Verdera, és a dir "una *avantisala del cel*", tal com s'escriu el 1955 en el llibre de records.

A *Sant Onofre, Palau-saverdera -història i tradicions-*, el lector hi trobarà els orígens històrics del sant i del seu santuari, els goigs -"Quan *previa mala anyada / per gam o sequia / tot PALAU i sa encontrada / a SANT ONOFRE acudia...*", i també extractes del *Diari de Sant Onofre*, llibre de comptabilitat que dona les claus per conèixer l'evolució d'aquest indret des de 1894 fins a 1943.

Hi ha registrades visites de persones il·lustres -com Montserrat Vayreda- i la construcció de la pista forestal des de Mas Ventós fins a la capella, treballs que començà ICONA i va haver d'acabar el municipi amb subscripció popular. En tot cas, Plujà recull la trajectòria

Arnald Plujà amb els tres llibres que ha publicat enguany. J. M. DACOSTA

d'un santuari que havia tingut ermità i que ara ha de tenir la porta blindada per evitar l'entrada d'in-cívics.

La tercera obra que ha publicat enguany Arnald Plujà parteix d'un fet inicial digne d'una novel·la d'aventures. Es tracta de la troballa d'una capsula metàl·lica a les golfes d'una casa de Tavertet, dins la qual hi havia textos manuscrits i unes "transparències" d'excursions que havia fet a començament del segle XX el doctor Antoni Bartumeus. Aquest eminent cirurgià ginecològic de l'Hospital de Sant Pau i de la Santa Creu de Barcelona va passar els darrers anys de la seva vida a Cadaqués i des d'allà feia excursions pel cap de Creus.

Els documents es transcriuen per part dels filòlegs Enric Prat i Pep Vila, i es va contactar amb Arnald Plujà que, a més de *Colera*, també havia estat mestre a Cadaqués. Plujà ha revisitat cent anys després els indrets esmentats pel Dr. Bartumeus i ha complementat els itineraris amb material divers i ha cercat les plaques de vidre originals per il·lustrar-ho amb fotografies de l'època.

Plujà comenta que s'ha identificat plenament amb l'interès del Dr. Bartumeus, de descoberta i divulgació dels valors culturals, paisatgístics i etnogràfics del territori. En definitiva, es tracta de tres obres imprescindibles per a les biblioteques dels amants de l'Empordà.